

Lepení ODR se separovanými proměnnými

<http://www.karlin.mff.cuni.cz/~kuncova/>,

Příklad

$$y' = \sqrt[3]{y^2}$$

1. Pracujeme s funkcemi $g(y) = \sqrt[3]{y^2}$, $h(x) = 1$.

Řešení hledáme na intervalech $x \in I = (-\infty, \infty)$.

Stacionární řešení je $y \equiv 0$.

Intervaly, kde je g nenulové (ale definované), jsou $J_1 = (-\infty, 0)$ a $J_2 = (0, \infty)$.

2. Po zintegrování obou stran rovnice, dostáváme

$$3\sqrt[3]{y} = x + C.$$

Označme $G(y) = 3\sqrt[3]{y}$, $H(x) = x$.

3. (a) Zafixujeme intervaly $J_1 = (-\infty, 0)$, $I = \mathbb{R}$ a konstantu $C \in \mathbb{R}$.

Hledáme takové $x \in I$, aby

$$H(x) + C \in G(J_1).$$

V tomto případě je

$$G(J_1) = (-\infty, 0).$$

Potřebujeme tedy, aby

$$x + C < 0,$$

tedy

$$x < -C.$$

Pro taková x vyjádříme y :

$$y = \left(\frac{x + C}{3}\right)^3.$$

- (b) Opět zafixujeme intervaly, tentokrát $J_2 = (0, \infty)$, $I = \mathbb{R}$ a konstantu $C \in \mathbb{R}$ (může to být jiná konstanta než v předešlém případě).

Opět hledáme takové $x \in I$, aby

$$H(x) + C \in G(J_2).$$

V tomto případě je

$$G(J_2) = (0, \infty).$$

Potřebujeme tedy, aby

$$x + C > 0,$$

tedy

$$x > -C.$$

Pro taková x vyjádříme y :

$$y = \left(\frac{x+C}{3}\right)^3.$$

4. Máme tedy různá řešení:

- (a) $y = 0$ pro $x \in \mathbb{R}$ (stacionární řešení);
 - (b) $y = \left(\frac{x+C}{3}\right)^3$ pro $x \in (-C, \infty)$, kde $C \in \mathbb{R}$;
 - (c) $y = \left(\frac{x+C}{3}\right)^3$ pro $x \in (\infty, -D)$, kde $D \in \mathbb{R}$.
5. Přichází čas **lepení**. Když se podíváme na původní diferenciální rovnici, tak je vidět, že bychom rádi našli řešení (pokud možno) na celém \mathbb{R} . Stacionární řešení toto splňuje, další řešení ovšem nikoli.

- (a) Mějme tedy $y = \left(\frac{x+C}{3}\right)^3$ pro $x \in (-C, \infty)$, kde $C \in \mathbb{R}$.

Potřebujeme najít řešení, které bude definované na $(-\infty, -C)$, v bodě $x = -C$ bude mít stejnou hodnotu, a navíc se tato dvě řešení napojí hladce (bude tam existovat derivace - nebude tam zub).

Limita funkce

$$\lim_{x \rightarrow -C+} \left(\frac{x+C}{3}\right)^3 = 0.$$

Zkusme to nalepit se stacionárním řešením, tedy s funkcí $y = 0$ pro $x \in (-\infty, -C)$.

Máme

$$\lim_{x \rightarrow -C-} 0 = 0,$$

hodnoty se tedy shodují.

Lemma (na začátku textu) pak zajistí, že toto napojení je hladké.

Můžeme tedy definovat nové řešení

$$y_1(x) = \begin{cases} 0 & x \in (-\infty, -C), \\ 0 & x = -C, \\ \left(\frac{x+C}{3}\right)^3, & x \in (-C, \infty). \end{cases}$$

- (b) Stejným způsobem se dá nakombinovat funkce

$$y_2(x) = \begin{cases} \left(\frac{x+C}{3}\right)^3, & x \in (-\infty, -C), \\ 0 & x = -C, \\ 0 & x \in (-C, \infty). \end{cases}$$

(c) Tím jsme pořád nepostihli všechny kombinace, ještě je tu funkce

$$y_3(x) = \begin{cases} \left(\frac{x+D}{3}\right)^3, & x \in (-\infty, -D), \\ 0 & x = -D, \\ 0 & x \in (-D, -C), \\ 0 & x = -C, \\ \left(\frac{x+C}{3}\right)^3, & x \in (-C, \infty), \end{cases}$$

kde $D \geq C$.

6. Řešením jsou pak funkce y_1 , y_2 , y_3 a stacionární řešení $y = 0$, všechny definované na \mathbb{R} .